

PROBA SCRISĂ PENTRU EXAMENUL DE DIFERENȚA LA DISCIPLINA

ISTORIE CLASA A IX-A –iulie 2025

Citiți cu atenție sursele de mai jos și răspundeți cerințelor:

SUBIECTUL I 36p

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Într-o diplomă de la 1324 a regelui Ungariei, Carol Robert de Anjou, este menționat un mare voievod, pe nume Basarab, care avea reședința la Argeș. [...] Relațiile lui Carol Robert cu Basarab nu erau însă foarte bune. Sursele din epocă [...] sugerează că neînțelegerile ar fi fost generate de pretențiile unor oameni apropiați ai regelui la anumite teritorii de la sud de Carpați. Se pare totuși că principala cauză a neînțelegerilor a fost situația dărilor care erau extrem de importante pentru rege. Către anul 1330, cele două părți au ajuns la un conflict armat. Oastea maghiară condusă de rege a coborât, în septembrie 1330, spre Severin, a traversat Oltenia, apropiindu-se de Argeș. Voievodul Țării Românești i-a propus regelui pace, oferindu-se să facă unele cedări importante. Basarab a declarat că era dispus să cedeze Ungariei Severinul, să trimită un fiu ca ostatic și să plătească o despăgubire de război [...]. Carol Robert nu a acceptat condițiile de pace. Reluarea operațiunilor militare împotriva lui Basarab nu i-a adus însă niciun succes. [...] În cele din urmă, în noiembrie, regele a trebuit să renunțe și să se retragă spre Transilvania. [...] În Cronica pictată de la Viena se povestește că, în momentul în care se retrăgea pe o vale foarte îngustă, oastea Ungariei a fost atacată, din toate părțile, de către o mulțime înarmată de români. [...] Lupta a avut loc între 9-12 noiembrie 1330 și este cunoscută cu numele de bătălia de la Posada. [...] Românii au luat un număr mare de prizonieri, au capturat multe arme, muniții și cantități mari de diferite bunuri: bani în aur și argint, vase scumpe, cai. Bătălia de la Posada a însemnat mai mult decât o victorie militară a românilor asupra oștii ungurești. Acea bătălie marchează afirmarea statalității românești de sine stătătoare. Voievodul Basarab, până atunci vasal al regelui Ungariei, devine în acel moment întemeietorul statului independent Țara Românească. De la acea dată își are începutul dinastia domnitoare muntenească a Basarabilor, numită așa după fondatorul ei.” (I. Țurcan, Istoria ilustrată a românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. 2 puncte
3. Menționați voievodul din sudul Carpaților și o cauză a conflictului cu Ungaria din septembrie 1330, la care se referă sursa dată. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la pacea propusă în anul 1330. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele bătăliei de la Posada susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la relațiile internaționale din secolul al XV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 10 puncte

SUBIECTUL II 54pct

A.” Noua flota era compusă din 17 vase și 1700 de oameni de diferite meserii. Pe lângă provizii, Columb a mai încărcat diferite soiuri de semințe, puieți de pomi fructiferi, butuci de vie, cai, vite și porci. La 25 septembrie 1493, amiralul înalta pavilionul pe "Maria Galante" și ridică ancora din portul Cadiz. Din Insulele Canare s-a îndreptat spre vest cu 12° mai la sud, în intenția de a întâlni "pământurile caraibilor că mănâncă oameni" și "insulele fecioarelor", despre care se aflase că sunt la sud de Española. Direcția a fost bine aleasă, traversarea făcându-se doar în 20 de zile. Drept urmare această rută a devenit ulterior cea mai folosită de corăbiile care plecau spre "Indiile de Vest". Prima insulă întâlnită într-o zi de duminică a fost botezată "Dominica". Pe următoarea au denumit-o "Maria Galante". Aici Columb a debarcat și a înfipt steagul castilian, luând în stăpânire în mod solemn întregul arhipelag (Antilele Mici). A debarcat apoi pe insulă botezată "Guadelupa" fiind uimiți de cele văzute. Diego Alvares Chanca, medicul celei

de-a doua expediții, notează: "În case am găsit o mulțime de oase și cranii omenești, atârinate ca niște vase... căci pe aceste trei insule trăiesc caraibii (canibalii); ei erau plecați în incursiune pe insulele locuite de indienii arawaki pașnici... de unde iau... femeii câte pot, în special pe cele tinere și frumoase... Pe bărbații uciși îi mănâncă pe loc iar pe prizonieri îi duc și îi mănâncă în satele lor". Columb a eliberat câțiva captivi, pe care i-a luat apoi drept călăuze, și a părăsit aceste ținuturi macabre. "

(despre călătoriile lui Cristofor Columb)

B." Eu cred că scumpetea are drept principala cauză abundența de aur și argint care exista azi în acest regat. Dar de unde a venit atâta aur și argint? Portughezul, mergând pe mare cu busola, a pus stăpânire pe Golful Persic și o parte din Marea Rosie și, din aceasta cauză, a umplut corăbiile Portugaliei cu bogățiile Indiei și Arabiei. Castilianul, stăpânind noile pământuri încărcate cu aur și argint, a umplut Spania cu ele."

(Jean Bodin-Istoria marilor descoperiri geografice)

1. Scrieți din sursa B două informații aflate în relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia (care e cauza, care e efectul) 7p
2. Menționați din sursa A două spații istorice care fac parte din Lumea Nouă 6pct
3. Menționați, din sursa B, două spații istorice ce au contribuit la descoperirea "noilor lumi" 6pct
4. Prezentați trei cauze/premise ce au favorizat Marile descoperiri geografice 15pct
5. Formulați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la consecințele marilor descoperiri geografice, susținându-l cu două informații din sursă 10pct
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia marile descoperiri geografice au avut consecințe politice și culturale. 10p

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice

- Se acordă 10 pct din oficiu
- Total 100 puncte
- Timp de lucru 90 minute

*Director,
Prof. Ramona Piticari*

*Profesori examinatori: Prof. Cristina Stefan
Prof. Sandu Daniel*

PROBA SCRISĂ PENTRU EXAMENUL DE DIFERENȚA LA DISCIPLINĂ

ISTORIE CLASA A IX-A –iulie 2025

Citiți cu atenție sursele de mai jos și răspundeți cerințelor:

SUBIECTUL I 50p

A. „Iar în acel timp Bogdan, voievodul românilor din Maramureș, adunând în jurul său pe românii din acel district, trecu pe ascuns în Țara Moldovei, supusă coroanei regatului, dar lipsită de locuitori de multă vreme datorită vecinătății tătarilor și, cu toate că a fost lovit de multe ori de armata regelui, crescând mult numărul locuitorilor români, acea țară a crescut [devenind] un stat. Însă voievodul pe care-l alegeau românii din acea țară se recunoștea drept vasal al regelui Ungariei, obligându-se să plătească censul la timpul obișnuit.”

(Cronica lui Ioan, arhidiacon de Târnava)

B. „Regele Ungariei [Carol Robert de Anjou, în 1330] a cuprins Severinul și fortăreața lui (...). Basarab a trimis, astfel, la rege o solie vrednică de toată cinstea ca să-i spună regelui: Fiindcă voi, rege și stăpân al meu, v-ați străduit în strângerea oștirii, eu voi răsplăti osteneala voastră cu 7000 de mărci de argint și vă voi lăsa în pace Severinul, cu toate ce țin de el, pe care acum cu puterea le țineți în mâinile voastre. Pe deasupra, tributul pe care-l datorez coroanei voastre îl voi plăti, cu credință, în tot anul. Și nu mai puțin voi trimite la curtea voastră pe unul din fiii mei ca să servească pe banii mei și cheltuiala mea, numai să vă întoarceți îndărăt în pace (...) pentru că dacă veniți și mai mult înlăuntru țării, nu veți putea nicidecum să [scăpați de pericol].”

(Cronica pictată de la Viena)

1. Precizați, din sursa A, statutul politico-juridic al Țării Moldovei. 4 pct
2. Precizați o obligație pe care și-o asumă Basarab față de regele Ungariei, la care se referă sursa B. 4 pct
3. Numiți un spațiu istoric precizat atât în sursa A cât și în sursa B. 4 pct
4. Scrieți litera corespunzătoare sursei care susține ideea potrivit căreia tributul datorat va fi plătit anual, selectând în acest sens din text o informație aflată în relație cauză-efect. 11 pct
5. Scrieți litera corespunzătoare sursei care susține ideea “descălecatului”, selectând în acest sens din text o informație aflată în relație cauză-efect. 11pct
6. Menționați alți doi voievozi romani din sec. XIV-XV, în afara celor precizați în surse. 6 p
7. Formulați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la relațiile dintre Țara Românească și Ungaria, susținându-l cu două informații din sursă. 10p

SUBIECTUL al II -lea 40pct

Prezentati, in aproximativ două pagini, constituirea statelor medievale romanesti extracarpatice, avand in vedere:

- mentionarea a doi factori ce au contribuit la formarea statelor medievale romanesti
- prezentarea unei asemanari intre constituirea a doua state medievale romanesti
- formularea unui punct de vedere referitor la importanta constituirii statelor medievale romanesti extracarpatice

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea eseului, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice

- Se acorda 10 pct din oficiu
- Total 100 puncte
- Timp de lucru 90 minute

*Director,
Prof. Ramona Piticari*

*Profesori examinatori: Prof. Cristina Stefan
Prof. Sandu Daniel*